

AMERIŠKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!
GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 174.

CHICAGO, ILL., SREDA, 5. NOVEMBRA — WEDNESDAY, NOVEMBER, 5. 1924.

LETNIK XXXIII.

Vprašanje senatorja Shipsteada.

ZAKAJ POSOJUJEJO AMERIŠKI BANKIRJI DENAR EVROPI ZA OBOROŽEVANJE, KO SE DENAR RABÍ DOMA?

Henrik Shipstead, senator iz Minnesote je postavil ameriške bankirje pred reflektor. Med drugim je dejal tudi sledeče:

“Naši mednarodni bankirji pehajo Ameriko vedno globlje v kaos Evrope”. Kreditni viri, ki so last ameriškega ljudstva, se sipljejo po Evropi, s katerim se pomaga na noge zavoženim evropskim finančnikom. Ameriški bankirji dajejo posojila bankirjem v Evropi, med tem, ko ga za ameriške farmarje in podjetnike leta 1920-21-22 ni bilo.”

Dalje pravi senator, “da je Dawesov načrt nabit z dinamitom. Po temu načrtu dobi Nemčija \$200,000,000 posojila, od katerega dajo ameriški bankirji \$110,000,000. Ta denar se bo največ porabil za Francijo, katera dolguje Ameriki 4 milijone dolarjev, kar se pa brani plačati.

“Ameriški bankirji posojajo denar raznim državam v Evropi pod pretvezo, da se s tem pomaga preprečiti nadaljnje vojne.” Tukaj pa vpraša senator: “Ako je ta denar namenjen v miroljubne namene, zakaj pa ni navedeno v pogodbi, da naj Evropa predno dobi posojilo — odloži orožje? Zakaj ne stoji v pogodbi, da Evropa tega denarja ne sme porabiti za oboroževanje in za vojno?”

V tedenskem poročilu francoske banke od 31. avgusta je razvidno, da je Francija posodila mali antanti 3,000,000 zlatih mark, kar zneso celokupni dolg malih zaveznikov Francije 4,468,000,000 frankov, katera svota se je porabila največ za oboroževanje. Tukaj je dokaz, da Francija vse posojilo, kar dobi razmeče samo za oboroževanje. Ameriško ljudstvo je pa visoko obdavčeno, ker mora plačevati potom davkov obresti od teh štirih bilijonov dolarjev, katere dolguje Francija Ameriki.

Glas človečanstva širom sveta vpije po miru, a tisti, ki imajo v rokah krmila vlad, nočejo miru. Oni hočejo vojne; radi tega manipulirajo potom bankirjev v takem “stil”, da nas tirajo naravnost v žrelo maloha — vojne; pod masko trajnega miru, pa gradijo bojne ladje, delajo municijo in morilno orožje. Tisti, ki povzročajo vojne, imajo na jeziku vedno mir — oborožujejo le v imenu miru.

In človeštvo bo vpilo še vedno po miru; katerega pa ne bo, ker ga nočejo tisti, ki drže v rokah krmila — vlad.

Bivši senator Cole v 102. letu starosti umrl.

Los Angeles, Cal. — Cornelius Cole, bivši senator, je v starosti 102 leti umrl na svojem domu v Los Angeles. Mr. Cole je bil rojen leta 1822. V Kalifornijo je prišel ko je bil 27 let star, kjer je postal član prvih iskalcev zlata. V letu 1866 je bil izvoljen za senatorja, katero službo je imel do leta 1873.

POLITIČNO STALIŠČE V TURČIJI.

Paši Mustafa Kemal se tla majejo. — Prijatelji ga zapuščajo.

Carigrad, Turčija. — Prišel se je obupni boj, da se vrže Paša Mustafa Kemal. Njegov najhujši nasprotnik je bivši premier Raouf Bey, kateri se je pokazal junaka v bitki na morju. On ima za seboj veliko vplivnih moči, med katerimi je tudi gen. Ali Fuad, kateri je vodil bitko pri Suez kanalu. Pri narodni skupščini so dali Kemal razumeti, da so njegove ure kot premier štete.

Nova stranka opozicije je bila organizirana, da prekucne kabinet Ismeta, kateri je zastopnik Mustafa Kemala radi škandaloznega ravnanja s turškimi begunci, kakor tudi radi nazadnjaškega vodstva. Končno so Mustafa zapustili njegovi najboljši prijatelji, tako da nima za pričakovati drugega kakor konca njegovega vodstva.

S bombami solza, nad bandite.

Peoria, Ill. — Štirje banditi so udrli v neko tukajšno trgovino. Pri opravi so jih pa policisti zasačili. Dvema od njih se je posrečilo pobegniti iz rok pravice, dva sta se pa skrila v trgovini in nista hotela priti na povelje venkaj. Policisti so se pa poslužili bomb katere povzročajo solze, kar je bandita, ki nista navajena jokati privedlo na ravnost v naročje — postave.

Postrežljivi bandit.

Mrs. Hugo Marks, 660 E. 51 St. Chicago, Ill., katere soprog ima veletrgovino s zlatninami, je prišla domu iz sprehoda s svojim 4-letnim sinčkom, ki je stopal poleg nje in 18-mesečnem detetom, katerega je imela v vozičku. Ko stopi v vežo se ji prijazno nasmehne nasproti mlad eleganten možki in se ji ponudi, da ji pomaga vzeti iz vozička dete, katero lepo položi materi v naročje, nato pa še skrbno pokrije z odejico. Naenkrat pa potegne revolver in uljudno reče gospej, naj da zlatnino in kar ima drobiža. Tako je dobil za \$4,300 vrednosti zlatnine in \$50.00 v gotovini. Nato pa lepo pogladi dečka, ki je zabodeno gledal kaj se godi in mu reče: “Kaj ne, ko ti dorasteš ne boš pustil, da bi kedo oropal tvojo mamo.” Nato pa nalahko prizidne klobuk in vošči lahko noč.

Francoski socialisti za Herriota.

Pariz. — Na seji francoskih socialistov, katera je trajala pozno v noč, so člani določili no dolgem prerekanju, da bodo podpirali ministrskega predsednika Herriota v vsakem oziru, ker je njegova vlada v nevarnosti, da se ne zruši. Ker visi Herriotova vlada na niti socialističnih glasov, je ta določba za Herriota razveseljiva, ker je sedaj gotov večine.

RAZNE VESTI.

— Rockford, Ill. — George Peck, kateri je bil, kakor je že bilo poročano obdolžen, da je pisal grozljivo pismo Mrs. McCormick, v katerem je zahteval \$50,000, je sedaj pripoznal obdolžitev, nakar je bil obsojen na 100 dni ječe. Ker pa je že odsedel v preiskovalnem zaporu 119 dni, so ga takoj izpustili na svobodo.

— Gardner, N. D. — Great Northern Glacier Park limited št. 4 je skočil iz tira v bližini Gardner, kjer so bile štiri osebe težko in okrog 30 lahko poškodovane. Trije vozovi so padli v jarek.

— Wrentham, Mass. — Trije banditi so napadli blagajničarja Wrentham National banke, katerega so ustrelili do smrti. Banditi so pobegnili v avto, koliko so oropali, poročilo ne pove.

— Sault Ste. Maria, Mich. — Potom brezzičnega brzjojava je prišla vest, da se je parnik Glenlyon, last neke kanadske družbe potopil v bližini Menagerie otoka. Moštvo, razen dveh se je vse rešilo na neki v bližini se nahajajoči parnik.

— Chicago, Ill. — Joseph Bamko, star 37 let, uslužben pri Wilson & Co. je padel pri delu v kotel vrele vode, kjer je v hudih mukah umrl. — Edith Boyton, star 7 mesecev na 3534 W. 65. cesti je potegnil iz plinove peči lonec vrele kave in je zadobil tako hude opekline, da je kmalo nato izdihnil.

— Norfolk, W. Va. — Skozi dva dni, oblečena v lahke obleke sta bila na milost in nemilost izročena valovom, nevihti in mrzli noči, časniški poročevalec Mabry in strojnik Cunningham, ko se jima je pokvaril motorni čoln v katerem sta se vozila ob obali Floride. Brez kompasa, obupana in gladna ju je rešil italijanski parnik Valentino Coda.

— Tokio. — Major Pedro Zanni, argentinski avijatik izjavlja, da opusti nameravani polet preko Tihega oceana.

— Berlin. — V Potsdamu je prišlo do spopada med monarhisti in člani organizacije, ki varuje republiko, pri katerem se je skazal sin bivšega prestolonaslednika Wilhelm, kot najboljši pretepač. Tako ga imenujejo sedaj njegovi tovariši, “junaka poulčnih pretepev.”

— Boston, Mass. — Mrs. Rose Zatusky je skočila v samomorilnem namenu iz mostu v reko Charles, kar je pa zapazil zdravnik tamošnje bolnišnice dr. Metcalf, ki je takoj skočil v reko in žensko rešil.

— Minneapolis, Minn. — Od tukaj poročajo, da so našli v bližini Twin Lakes trupla treh lovcev, na katerih so znaki nasilja, ki kažejo, da se je vršil obupen boj, predno so bili umorjeni.

— Chicago, Ill. — Mrs. Louise Curran, stara 60 let, je pri nekemu podjetju izgubila \$8,000, kar si je tako gnala k srcu, da je skočila iz drugega nadstropja na ulico, kjer so jo našli mrtvo.

ČRNA SMRT V LOS ANGELES, CALIF.

22 smrtnih slučajev kuge poročajo iz Los Angeles, med temi tudi duhoven Father Brualla, ki je kot usmiljeni Samaritan stregel prizadetim.

Los Angeles, Cal. — Dne 19. oktobra je umrla Mrs. Luciana Samarano za kugo. Osebe, ki so bile pri bolnici so raznesle to nalezljivo bolezen po mestu, tako da danes znanujejo že 22 smrtnih slučajev, večje število jih je pa še v bolnišnici, kateri so izolirani od drugih bolnikov. Vsi strežniki in zdravniki imajo na obrazih maske.

Med mrtvimi je tudi duhovnik Father M. Brualla, kateri je ne glede na nevarnost svoje osebe požrtvovalno stregel in tolažil umirajoče, pri tem je pa tudi on postal žrtev črne smrti.

Druga žrtev požrtvovalnosti je pa šofer McLauthin, kateri je vozil bolnike v bolnišnico, pri kateri priliki je tudi nalezil bolezen in umrl.

Oblasti so uvedle strogo kvarantino, tako da je prizadeti del mesta popolnoma ločen od ostalega. Nobenemu ni dovoljeno priti v mesto.

Glavni uradnik kvarantine A. Peterson je preiskal celo situacijo, nakar je podal izjavo, da je razširjenje bolezni ustavljeno.

Tej bolezni so najbolj podvržene podgane, od katerih jo prenesejo muhe na človeka. Za kugo je umrlo v štirinajstem stoletju četrtina prebivalstva Evrope. V Los Angeles se je pojavila med mehiškimi prebivalci, radi tega svarijo zdravniki, da se je treba naziti po drugih mestih pred Mehikanci, ker bo gotovo kateri od njih iz strahu pred boleznijo pobegnil iz Los Angeles v druga mesta in na ta način zanesel bolezen tudi drugam.

Naknadno poročilo o železniški nesreči v Chicago, Ill.

Chicago, Ill. — O železniški nesreči, o kateri se je poročalo včeraj, kjer je našlo smrt deset oseb, nad trideset je pa ranjenih se naknadno poroča, da se je ugotovilo, da je nesrečo zakrivil čuvaj John Brahe, 1633 Fulton St. ker ni dal potrebnega znamenja iz stolpiča, kjer je zato postavljen kot čuvaj. Dognalo se je tudi, da je bil pod vplivom alkohola.

Pogled na mesto nesreče je bilo nekaj groznega. Kara je bila preklana na pol, pod razvalinami je pa ječalo število ranjencev. V kari se je nahajalo za časa nesreče 60 potnikov. Med mrtvimi je tudi svetovni vodja Zionistov dr. M. M. Schienkin iz Palestine, kateri se je slučajno nahajal v Chicago.

— Cherbourg, Francija. — Kanada bo kljub zapreki naselniškega vprašanja podpisala protokol Lige narodov, ker želi sodelovati, da bi se uresničila ideja svetovnega miru.

— London. — Dr. Michael Gavrilovič, minister Jugoslavije za Anglijo, je pretečeno soboto v Londonu umrl.

Iz Jugoslavije.

ZNAČILNI DOGODEK, PAŠIČ NA KOLENIH. — BREZPLODNE SPLETKE. — IZJAVA NOTRANJEGA MINISTRA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Pašič na kolenuh.

Tekom enega dneva sta se odigrala dva dogodka, ki sta značilna za našo politiko poslednjega razdobja. Prvi dogodek je sestanek parlamenta, drugi je sestanek radikalnega kluba. Kar se tiče parlamenta je seja potekla normalno in mirno, četudi sta se Pribečević in njegov oproda Kobasica prizadevala uporabiti vso silo, da otežkočita delo v narodni skupščini in izzoveta o ne epizodo dogodkov, ki so že preje pokvarili parlamentarno življenje in ga spravili na nivo izpod normale.

Najbolj značilno je, da je Pašič na seji radikalnega kluba javno in odkrito naglasil, dotaknivi se položaja, ki je nastal z odstopom vojnega ministra, sledeče: “Odstop vojnega ministra je privedel vladu v zelo kritičen položaj. Zato se ne more tako dalje delati. Króna je izrazila željo, da bi se zbrali vsi elementi, ki so za glavno črto politike sedanje vlade. — Ako bi bili primorani, da sodelujemo z radičevci, bi bilo treba ugotoviti, kaj on zahteva, in doseči natančen sporazum in dobiti potrebna jamstva, da se bo ta sporazum izvršil.

Brezplodne spletke.

Odstop vojnega ministra generala Hadžića so skušali opozicijski listi izrabiti. Dogodek, ki samo po sebi prav malo pomeni, so slikali tako, kakor da gre za bogzna kako važen in odločilen korak, ki mora imeti za posledico od opozicije, tako težko pričakovani padec sedanje vlade.

Izjava notranjega ministra.

Kabinet notranjega ministra je izdal naslednji komunikat ozirom na poslednje vesti, ki so krožile v javnosti o pripravih za nek puč in o delu nekaterih vojaških oseb proti sedanji vladi. Minister za notranje zadeve, ki je dolžan ne samo čuvati red in mir v državi, ampak mora voditi račun o vsakem najmanjšem pojavu našega notranjega državnega življenja, je dolžan povodov takih neresničnih poročil izjaviti tole: “Nobenih priprav za kak puč o vojski ni bilo, niti se ni moglo opaziti najmanjšega znaka za akcijo vojske, ki bi bila naperjena proti današnji vladi v naši državi. Ta poročila, ki so izšla v nekaterih listih so neresnična. O vojski ni niti najmanjših znakov o delovanju, ki bi bilo naperjeno proti notranji konsolidaciji države. Naša vojska je zdrava in v njej ni zastopnikov, ki bi se razen svojih poslov in dolžnosti lotevali poslov kakršnegakoli političnega značaja.

Smrtna nesreča.

Iz Sevnice nam pišejo: Dne 14. t. m. je neki avtomobil iz Hrvatske vozil z veliko brzino skozi vas Radno in povozil 15-letnega dečka Kozinca. Nesrečnež je nesel kostanj v Sevnico in se ni mogel več pravočasno izogniti. Bil je takoj mrtev. Kozinc je edini sin

vdove v vojni padlega posestnika Kozinca iz Orli.

Razne vesti.

Do smrti povozil. — Ivan Pečaver, gostilničar iz Poljan pri Toplicah, je vozil s parom konj vino. Ker je skoraj gotovo vinjen, prehitro vozil, je podrl 53 let staro Uršo Komp, posestnico iz Črmošnjic, ki je šla z otroci čez cesto. Žena je dobila težke poškodbe na glavi in umrla. Otroci so se umaknili brez nesreče. — **Mož ustrelil svojo ženo.** — Na Sp. Berniku, župnija Cerklje na Gorenjskem, se je odigrala žalostna družinska tragedija. Simon Naglič je prišel pred tremi leti iz Amerike in prinesel seboj precej zasluženega denarja. Oženil se je v vasi k precej premožni hiši. S ženo se pa nista razumela, ker žena ni znala kuhati tako, da bi bilo možu všeč. Zadnje čase je začel mož zelo popivati in pripovedoval, da bo ženo ustrelil. Usodnega dne je bila žena na polju, mož je šel za njo in petkrat ustrelil na njo iz samokresa. Žena je bila takoj mrtva. Zapuščala dva otročiča. Mož je neznano kam pobegnil. — **Goljufiv agent.** — Zagrebška policija je zaprta nekega Andreja Zola, ki je zelo razkošno živel delal pa nič. Končno je policija dognala, da se Zola peča s potvarjanjem potnih listov. Pri hišni preiskavi v njegovem stanovanju so našli celo zalogo italijanskih potnih listov, opremljenih s pečati reške oblasti. Te potne liste je Zola prodajal lahkovernim ljudem po 100 dolarjev.

— **Bitka med Bunjevci in dobrovoljci.** — Med Bunjevci in dobrovoljci je prišlo do pravcate bitke. Predmet obračuna je bil spor radi nekih hiš, ki jih je ministrstvo za agrarno reformo dodelilo dobrovoljcem. Ker Bunjevci niso hoteli izročiti omenjenih hiš, je prišlo do borbe v kateri je bilo 15 seljakov težko ranjenih, eden je pa umrl.

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lireh so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštne:	
500 — Din	\$ 7.80
1,000 — Din	\$ 15.25
2,500 — Din	\$ 38.00
5,000 — Din	\$ 75.50
10,000 — Din	\$ 150.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1,000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljstvih nad 10,000 Din. i nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat dočela nepričakovna, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke, na naše po cenah onega dne, ko se sprejmemo denar.

POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICI PO POSTI KAKOR TUDI BRZJAV.

NO.
Vse pošiljke namlovlite na — **SLAVENSKO BANJO**
ZAKRAJŠK & CO.
70-9th AVE, NEW YORK, CNY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

VAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879."

Namen in delovanje slov. socialistov v Z.Drž. (Dalje).

Ko so pa naši prvi ljudje, ki so prišli v to novo domovino s kmetov tako krasno vspeli in razglasili v svojih pisnih ta novi svet Ameriko, so začeli misliti na Ameriko tudi drugi. Tupatam se je zamislil v Ameriko tudi kak navihani mestni postopač, češ, naše kmetje se že tukaj lahko potegne, koliko lažje se jih bo še v tujini in to v Ameriki, ki je dežela prostosti. In vspeli so. V Pueblo se je prikradel človek takega značaja. Najprej je delal celo za kat. list. Potem je začel polagoma oznanjati evangelijske svobodomiselnosti. Na račun dotičnega gre nekatera pogubljena slovenska duša v Ameriki. Okoli umazanega bogokletnega lista Gl. Svobode so se začeli zbirati vsi podobni svobodomiselniki, ateisti itd. Iz tega namreč so kovali svoj kapital za svoje življenje. Zavijati so znali bolje kot sam peklenški Lucifer. Značaja niso imeli nobenega. Za pet centov je bil pripravljen vsak izmed njih prodati svoj značaj. Pretkani pa so bili. Vedeli so, da se lahko povsopno zelo visoko, samo z enim sredstvom in to sredstvo je časopisje. Vedeli so namreč tudi to, da slov. duhovnikov ni po vseh naših naselbinah, ki bi ljudstvo svarili s svojo očetovsko besedo in jih odvrčali od tega, nakar so jih oni navajali. Njih slabi tisek je pa šel v stotine naselbin, tudi tja, kjer je bilo morda komaj 5 ali še manj naših rojakov. Mislili so si, tranirajmo ljudi po malih naselbinah, vzemimo in izderimo iz njih src ljubezen do duhovnikov, cerkva in sv. vere, pa bomo kmalu imeli odprto pot tudi v večje naselbine. Kajti ti, ki se bodo okužili od našega tiska, bodo zašli med ljudi, ki bivajo v velikih naselbinah in naš namen bo dosežen. Zakaj drevo je treba samo nasekati pa se začne sušiti. Na zdrava pljuča je treba zanesti samo en strupen bakcil, pa bodo začela gniti.

Vendar slovenski rod je čil in zdrav rod. Tudi v verskem oziru je bil odkraja neomajan. Omajali so tupatam kakega omahljivca, a velikega vspeha niso bili v stanu do seči kljub temu, da so rabili v ta namen umazan bogokletni list Gl. Svobode. Toda, bakcili verske mlačnosti so bili pa le zanešeni med narod.

Amerikanski Slovenec je začel vojsko s temi propaliciami, ki so se zbirale okrog Gl. Svobode. Duhovniki so krepko pomočili svoja peresa in branili svete Resnice naše vere. Mgr. Fran Buh, Very Rev. M. Šavs, Rev. F. Sušteršič in drugi so ta boj krepko vodili in si s tem zaslužili neminljive zasluge za ameriške Slovence.

Toda bakcili so rodili nove bakcile. Razni meščanski postopači so začeli prihajati tuintam v Ameriko. Nekateri je pognal strah pred pravico, ki jih je zasledovala za razna nečedna in človeka nevedna dejanja. Tako so ti meščanski lenuhi, ki jim je tedaj in še danes pošteno delo smrdilo, začeli proučevati slovenske ameriške delavce. Ti ljudje so delavci in trpijo. Težko delo jih muči, treba jih je opozoriti na to, da preveč trpijo, (kar je sicer resnica) dočim na drugi strani njihov delodajalci pušijo dišeče havanske cigare, se mastijo pri bogato obloženih mizah in vse to jim spravi skupaj delavstvo (kar je tudi resnica). Toda vprašanje seveda je, koliko jim taki kot smo mi moremo pomagati. Sami so dobro vedeli, da nič. Toda farbamo pa le laško pod to krinko. In ko jih bomo nekoliko navdušili za to stvar jim bomo začeli pa polagoma pihati v srca sovraštvo do naših duhovnikov, cerkva in sv. vere. To je bil njih načrt, ki so

ga v raznih Kondatovih beznicah zasnovali. Med tem jim je prišel na pomoč, kakor nalašč liberalni list Gl. Naroda. Ta je bil pa tak, kakor je danes, vse kar je kdo hotel. Pisal je proti duhovnikom, včasih iste hvalil. Bil je pravcati švigašvagar. Ta je napravil iz vernih ljudi mlačne ljudi, ki so potem segali po Gl. Svobode in drugih takih bogokletnih umazanih flikah.

Ely, Minn.

Sestri Ana in Katarina Agnich sti pred kratkem dospeli domov iz Saint Paula, Minn. V bolnišnici sv. Jožefa sta študirale za bolniške strežnice tri leta. Takoj, ko sti dospeli domov sta nastopili službo v Travis in Meyers bolnišnici in sicer Anna kot redna strežnica, Katarina pa, kot posebna "nurse," ki ravno sedaj streže Mrs. Angeli Pregled iz Gilberta, katera je bila operirana dne 27. okt. — Tudi John Francelj iz Gilberta, je bil te dni operiran v imenovani bolnišnici. — Imenovana zdravnišnica sta pred nekaj dnevi kupila veliko zemljišča, ki meri več akrov, in sicer južno od mesta, kjer nameravata zidati veliko bolnišnico.

Jos. J. Peshell.

Cleveland, O.

— John Grdina, slovenski čarovnik. —

19. oktobra so imeli collinwoodski Slovenci zopet imenitno zabavo. Dvorana slovenskega narodnega doma je bila prenapolnjena. Marsikateri se dosti ne zanima za razne narodne prireditve, a 19. oktobra je pa vseeno odinrl \$1.00, da bi pred sabo gledal ono čudo, ki se je prvokrat pojavilo v Kani Galileji, ko je naš Gospod premenil vodo v vino. Ta večer je dobro znani John Grdina zbranemu občinstvu priredil umetniško predstavo spremljano s čarovnijo, godbo, petjem in smehom.

Eden ali drugi izmed udeležencev si ni znal razložiti kako je vendar mogoče po zraku loviti žive ribe ali loviti dolarje, da se zamore kuhati v klobuku in vendar ta ostane cel in nepoškodovan.

Predno še kaj zapišem o Johnu vam hočem povedati na kratko, kako se v Indiji producirajo ljudje, ki približno taka čuda delajo kot naš John. Fakirji so ene vrste ljudje v Indiji, ki se zelo postijo in očitno pokoro delajo, obenem pa svojim občudovalcem sem in tje kaj čudnega napravijo. Tako n. pr. fakir stori, da v par minutah mangonovo zrno vskali požene steblo, raste cvete in sad obrodi. V rokah ima veliko cvetlično posodo. Notri dene zemlje in navadno suho mangonovo zrno. To vse pokrije z visoko piramidi podobno cevjo, ki pa je odprta na oni strani, kjer fakir stoji. Nato prične izgovarjati neke skrivnostne besede, privzdiguje ono cev in gleda, ali je že zrno skalilo. Ljudem kaže, da

še ni čarovnija dosegla svojega cilja. V neznanski naglici vzame drugo seme, ki ga je imel pod obleko in ki že kali in ima koreninice. Navzoči se zelo čudijo.

Fakir pa naprej moli in privzdiguje ono pokrivalo. Kmalu že ljudje ugledajo, da raste iz one posode steblo in čez nekaj časa vidijo listje in cvetje, naposled pa še sadje. Vse to je imel fakir pod obleko skrito in ko je deval v lonec vsakokrat večjo rastlino, je znal obrniti pozornost navzočih drugam, on pa je v hitrosti delal "čudeže." Seveda ljudje niso opazili njegovega ravnanja.

Tako tudi predstavlja razne reči naš John. Lahko trdim, da je bilo do 600 ljudi v dvorani, pa niti eden ni opazil, kako manipulira, ko je iz klobuka jemal različne rutice in druge reči. Iz ene in iste steklenice je dajal ljudem pokušati vodo mleko in vino. Na mizi v kozareh je bila voda, to vodo je zlijl v ono steklenico, nato pa je kozarce napolnil z vinom iz ravno iste steklenice.

Nekaj posebnega je, da se riž spremeni v vodo in da teče črnilo skozi klobuk in vendar klobuk ni moker in nima nobene luknje. Nazadnje je tudi on napravil nekaj enakega kot indijski fakirji. Pokazal je veliko vazo ljudem, bila je popolnoma prazna, pokril jo je s cilindrom, parkrat se je dotaknil posode s čarovniško palico, vzdignil pokrivalo in v vazi je bil velik šop belih in rdečih nageljnov.

Proizvajal je 25 točk in občinstvo mu je napeto sledilo, se pri nekaterih točkah prisrčno smejala, pri vseh pa priznalo ploskanje.

Pevski zbor, ki je nastopal med posameznimi deli, je nad vse hvale vreden, vse pevske točke so pevci in pevke dovršeno peli. Najlepše pač je pela Mrs. Josephina Welf. Ko sta nastopili Mrs. Welf in Miss Mary Udovič in peli dospel Land of my Sunset, jih je občinstvo burno pozdravilo in trikrat so morale dvospev ponoviti.

Grdinov klov n Mr. Jakšič je pa že take norce bril med posameznimi točkami, da bi se tudi modrijan Diogenes moral od srca smejati, ako bi bil zraven.

Vsa predstava je trajala dobre tri ure, ki so pa minule tako hitro, kot bi bilo samo 15 minut. Ugajalo je vsem, najbolj pa seveda collinwoodskemu cerkvenemu odboru, ki

je dobil za cerkev ves čisti dolarjev. Blagajniku Ivančiču in odborniku Mivšku je srce od veselja poskakovalo, to se jima je videlo na obrazu.

Nekaj tacega bi bilo dobro prirediti božične praznike v dobrobit nove farne šole v Cikagi ali pa za kolegij sv. Frančiška v Oakdalle. Po mojem mnenju bi bila udeležba velikanska. O tem se bo treba še pomeniti z odličnimi faktorji in jaz upam, da bi John Grdina s svojim spremstvom nam ne odrekel.

Saj Cikaga ni daleč od Clevelanda. Na predstavo bi prišli tudi Slovaki in Angleži.

Ko smo zapuščali dvorano, se je vsak izrazil, da mu ni žal in da pri nobeni prireditvi ni bilo nikdar toliko ljudi.

Jaz sem se odpeljal z Jakšičem na avtu v Nottingham, kjer se je cela družba zbrala v hiši Johna Grdina. Tu nam sta žena Johnova in Grdinova mama dobro postregli, zakar sem jim tudi jaz hvaležen.

Tako se imajo v Clevelandu vedno dobro, prirejaio zabave in kar je dobrih Clevelandčanov vedno skupaj držje, zato pa tudi napredujejo.

Bog živi Johna Grdina in njegov umetniški zbor.

Rev. John Miklavčič.

Willard, Wis.

Dne 19. oktobra je bil v lepomemdni dan za našo naselbino. Ta dan sta bila blagoslovljena dva nova zvana, katere so farani naročili od E. W. Vanduzen Co. Cincinnati, O. Manjši tehtal 400 funtov, večji pa ravno pol ton. Zvonova sta vilita iz bronu in se jako lepo vjemata skupaj z glasovi.

Naše pridne žene so že dneve pred blagoslovom delale vence in vso cerkev in zvonove z njimi okrasile, tako da je zgedalo v cerkvi, kakor bi človek bil stopil v vrt. Tudi moški niso rok križem držali, temveč so postavili šest ličnih in okrašenih mlajev pred cerkvijo.

Na dan blagoslovljenja je imel službo božjo naš rojak Rev. Fr. X. Bajec iz St. Paul, Minn. Med službo božjo je imel lep nagovor za stare in mlade. Spodbujal jih je naj ostanejo pri svoji veri — pri veri svojih pradedov. Povedal je tudi da odpadnika nihče ne spoštuje.

Po maši je bilo blagoslovljenje zvonov, katerim so bili za botra Mr. in Mrs. Ant. Toleni in Mr. in Mrs. J. Petkovšek. Poleg tega so bile za družice tri male bele oblečene deklice, Sophie Gosar, Agnes Lisar in Mary Seliškar. Po blagoslovljenju zvonov je bil zopet kratek govor o pome nu in poklicu zvonov, ki bodo vabili vernike k službi božji, spremljali jih pri drugih svetih obredih tja do groba.

Večjemu zvonu je ime sv. Janez Krstnik, ki bo vabil ljudi k pokori, kakor jih je vabil sv. Janez Krstnik. Manjši pa ima ime sv. Antona, ime svetnika, ki prosi za blagoslov pri živini.

Po službi božji so možakarji zvonove spravili venkaj na porč, kjer so se prvič oglašili s svojimi lepimi glasovi.

Neprestano so zvonili, dokler niso možje pod vodstvom PaulMarna vse v red spravili in zvonove v stolp potegnili. Vsa čast in hvala mojstru Paulu, ki je tako izvršil, da sta čez dobre pol ure že oba zvonova bila brez nesreče v stolpu na svojih prostorih. Seveda sedaj je pa bilo treba poizkusiti klenkati in potrkavati. Kmalu se je čulo lepo potrkavanje, ki se je prvič razlegalo tukaj po teh krajih in svetu oznanjevalo, da kjer so preje bivali Indijanci in divje živali, sedaj ni več gošče, ampak obdelana zemlja na kateri prebivajo Slovenci.

Ne smemo pa pozabiti naših vrlih žena, ki so za ta dan pripravile okusen obed za celo faro, kjer so ena drugi tekmovali, katera bo bolj pridna pri delu. Zahvaliti se moramo tudi Bogu, ki nam je dal tako krasen dan za to slavnost, da se je tako lepo obnesla, da bi si bolj ne moglo želeli. Hvala tistim, ki so pomogli z delom in denarjem, da se je faranom vstregla želja, da ima fara sedaj tri zvonove, tako da lahko tekmuje z drugimi slovenskimi farami v Ameriki. Seveda se nismo pozabili, da so možakarji po dovršenem delu po starim kranski navadi "likof" pili, ki pa ni bil iz vode.

Pozdrav!

Naročnik.

Forest City, Pa.

— Poročila sta se te dni ženin Mr. Jerry Aubel z nevesto Miss Ana Gerchman, hčerka znane družine Mr. Martin Gerčmanove. Poročne obrede je izvršil naš domači g. župnik Father Jevnik. Ženitovanje se je vršilo na jako lep in vesel način. Mladi par bo stanoval za nekaj časa na domu nevestinih starišev. Bilo srečno!

— Mr. James Ratajc si je te dni nabavil lep nov avtomobil, tako kmalo ne bo hiše pri nas, da bi ne imeli te vrste "konjička."

— Mr. Josip Korošec iz Vandlinga je rezigniral te dni kot policijski načelnik. Svoje mesto bo zapustil z dnem 10. novembra. Kaj je vzrok rezignaciji ni znano.

— Zadnje čase se je dogodilo v mestu in okolici več avtomobilskih in drugih tatvin. Zato se mi zdi umestno, da opomnim naše rojake naj skrbno zaklepajo svoje kare in garaže in vse drugo, da ne bodo lepega dne obžalovali.

Poročevalec.

Rodbinski prirastek.

Gospod sedi v gostilni in pripoveduje, da so dobili trojčke. "Samo tako si morem razlagati ta dogodek, ker je videla moja žena v gledališču Dumasov roman: Trije mušketirji," je rekel. "Za božjo voljo," zakliče sosed, "moja žena je šla pa gledat igro: Pet Kolinčanov!"

Mac Trigger.

Njen gobec se je dotaknil strjene krvi volčjega psa in ta vonj je bil pomešan z duhom po človeku. Našla je kol, na katerega je bil privezan Kazan in sled, po koji je bil mažak vlekel na pol mrtvega Kazana v čoln. Tu pa je izginila vsaka sled.

Tu se je volkulja Sivka vtedla in obrnila proti nebu svoj slepi obraz. Brezupno je kriknila proti Kazanu, bil je vzdih, ki ga je veter nesel v daljavo na svojih perotih. Nato pa je šla po bregu navzgor in se vlegla z nosom proti reki.

Poznala je slepoto, sedaj pa je spoznala, kako je popolnoma zapuščena in v samoti, ki ji je dodala še hujšo nesrečo. Kaj bo mogla storiti tu na tem svetu brez Kazanove pomoči?

(Dalje.)

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Harker, ki je videl, kako njegov borec nudi svoje grlo Kazanovim zobem, se je tresel na vseh udih in začel strahovito preklinjati. Vendar Kazan ni naskočil. Mir je bil sklenjen med obema nasprotnikoma, ki sta se približala drug drugemu in ramo ob ramo sta gledala z neizmernim zaničevanjem skozi kletko na množico, ki je znova začela divjati.

To pot pa je bila naravnost eksplozija jeze, preteče rjovenje, podobno orkanu. Obupani Harker je potegnil revolver iz torbe in nameril na danca.

Ta vrišč pa je prevpil krepak glas:

"Prenehajte!" se je glasilo povelje! "Prenehajte v imenu zakona!"

Nenadoma je nastal molk in vse glave so se obrnile proti onemu, ki je govoril.

Dva moža sta bila stopila na stolčke in nadvladala prisotne.

Eden je bil seržan Brokow od jahajoče policije Severozapada. On je bil govoril. Držal je roko dvignjeno in zapovedal pozor in mir. Drugi je bil profesor Pavel Weyman. Ta je začel govoriti v varstvu dvignjene roke seržanove:

"Dati hočem posestnikom petsto dolarjev za ta dva psa." Harker je pogledal Sandyja. Približala sta glave.

"Nočeta se boriti, je dejal prišlec, "za sani bosta pa izborna. Dal bom posestnikom pet sto dolarjev."

Harker je mignil z roko, v znak, da hoče govoriti.

"Dajte mi šest sto! Da, šest sto, in obe živali ste vaši!"

Profesor Weyman je trenutno pomišljal, nato pa je prikimal.

"Plačal bom šest sto," je pritrdil.

Množica je spet začela rohneti. Harker je zlezal na klop in začel vpiti:

"Jaz nisem odgovoren, pa tudi posestnik volčjega psa ne, da se nista hotela boriti. Če je kdo med vami tako nesramen, da hoče denar nazaj,

ga more dobiti pri izhodu. Toda midva sva popolnoma nedolžna pri vsej zadevi. Psa sta nas prevarila, to je vse."

Pavel Weyman je plačal vsakemu tri sto dolarjev in nato polglasno govoril psoma, ki sta ga radovedno gledala:

"Draga moja prijateljca, bogato sem vaju plačal. Toda koristila mi bosta pri mojem potovanju in upam, da bomo kmalu najboljši prijatelji sveta."

XXVII. Sama v svoji slepoti.

Dolge ure pozneje, ko se je Kazan zgrudil vsled strela Sandyja Maca Triggerja ob bregu reke, je volkulja Sivka čakala, da se bo njen zvest tovariš vrnil. Tolikokrat se je že bil vrnil, da je tudi to pot imela trdno zaupanje. Ležala je in duhala zrak in ni mogla zaduhati odsotnega. Cel dan

Socialna Razmotrivanja

II. O ZASEBNI LASTNINI.

Prav za prav je sleherna debata o zasebni lastnini nesmiselna in odveč. Zasebna lastnina je, kakor sem že svojčas v polemiki s dr. Ujčičem v "Socialni misli" poudaril, najnujnejše dejstvo, katerega ne bi mogla nobena prisilna človeška postava ali družabna uredba niti na novo ustanoviti, še manj pa odpraviti. Kolikor časa bodo ljudje, če bodo hoteli živeti, morali jesti, piti itd., toliko časa si bodo tudi stvarne dobrine, ki so jim za življenje potrebne, pridobivali ter prilagajali, da se tako obvaruje neprijetnega pomanjkanja.

Nobena, tudi ne komunistična ali brezlastninska družabna uredba, kakoršno vidimo n. pr. v katoliških redovih, ne spremeni tega, vsaj bistveno ne. Četudi v teh slučajih ne more biti govora o zasebni lastnini v običajnem pomenu besede, je vendar gotovo, da smatra dejansko tudi tu vsak posameznik vsaj najnujnejše potrebe za svoje: živila, obleko in druge take stvari, ki so njemu dodeljene, sme le on uporabljati, to se pravi, da so dejansko, četudi ne formalno in pravno njegove.

Stvari, ki so v taki družbi ali v takem redu poedincu dodeljene, se mu sicer lahko vsak čas odvzamejo, vendar ima to praktično le malo pomena. Pri hrani o tem skoraj ne more biti govora. Pa tudi sicer se to ne izvaja, kajti samo po sebi se razume, da je boljše in pametnejše, ako ima n. pr. vsak svojo obleko, kot pa, da bi jo vsak hip preminjali in znova razdeljevali. Zato se vsaj pri najvažnejših potrebščinah posledice komunizma, oziroma brezlastništva praktično skoro ne občutijo. Kako zelo se približuje taka družabna uredba praktično navadni, zasebno-lastninski, se vidi n. pr. tudi v tem, da bi se smatralo za tatvino in greh, če bi recimo frančiškanski brat svojemu sobratu ponoči, ko ta spi, vzal njegove trdne čevlje, svoje raztrgane in razdrapane pa bi skril ali zavrzel.

Praktično je torej lahko precej vseeno, ali formalno, pravno obstoja zasebna lastnina ali ne. Razlika med družabno uredbo z zasebno lastnino ter ono brez nje je sama na sebi le bolj zunanja, ali če hočemo, pravna, praktično pa lahko sicer sega zelo globoko, lahko pa je tudi v mnogem oziru popolnoma brezpomembna. Ni namreč toliko važno, čigava last je kaka stvar, kot to, ali in v koliki meri ima kdo pravico posluževati se je po svoji volji ter jo porabljati, kakor je njemu drago. To pa ne zavisi samo od ustanove zasebne lasti same na sebi, marveč je lahko tudi poleg ali brez nje dobro ter pravično urejeno.

Ravno zaradi tega pa ima spor glede zasebne lastnine tudi svoj praktični pomen. Tisti, ki dokazujejo etično nujnost, oziroma dolžnost zasebne lastnine, izvajajo namreč, potem ko mislijo, da so to svojo trditev dokazali, iz tega zaključka, ki posegajo tudi v praktično življenje. Kakor hitro se jim zdi, da je etična potreba zasebne lasti dognana, takoj tudi menijo,

da greši proti božji, od Boga določeni ustanovi vsakdo, ki sedanjo, čisto le malo krščansko, mnogo bolj pa poganskemu rimskemu duhu odgovarjajočo ustanovo zasebne lastnine kritikuje in morda celo ruši. Vsled takih napadnih zaključkov dobi stvar, ki ima sama na sebi popolnoma teoretičen značaj, tudi praktično lice in zato je potrebno, da se tudi mi nekoliko pomudimo pri tej vprašanju.

To, da življenje samo na sebi nujno zahteva, da so nekatere najvažnejše stvari dane človeku v njegovo osebno uporabo, je menda, če je sploh potrebno to poudarjati, na podlagi gorenjega popolnoma jasno. Človek mora sredstva, ki jih rabi za svoje življenje, dejansko imeti in če jih nima, si jih mora na en ali drug način oskrbeti. To je jasno in samoposobi razumljivo. Pa tudi če bi človek ne bil moralno dolžan to storiti, bi večinoma že vsled svojega življenjskega instinkta sam po sebi tako ravnal. Toda napadno je izvajati, kakor je to storil dr. Ujčič v "Vzajemnosti": iz te dolžnosti človeka, da ohrani svojo osebno življenje, tudi "dolžnost" do zasebne lasti.

Roparski napad pri postojnski Rauberkomandi.

Pretečenega meseca se je zgodil blizu Postojne, na cesti Postojna — Kačja vas drzen roparski napad, pri katerem sta prišla ob ves denar, katerega sta imela pri sebi, inženir Hoffmann, Windischgraetzov oskrbnik in kr. italijanski komisar Carlucci iz Postojne. Gospoda sta se vozila v avtomobilu "Scalabse" družbe za nakupovanje in izkoriščanje lesa in gozdov. Inženir Hoffmann, ki je upravitelj omenjene družbe, je ta dan nosil pri sebi torbico z večjo svoto denarja. Roparje sta si izvolila za napad pondeljek, dan, ko promet v tem odseku precej počiva.

Avtomobil se je nahajal na poti približno 6 km daleč od Postojne. Vozil je s srednjo hitrostjo. Inženir se je mirno pogovarjal s komisarjem. Naenkrat je šofer ugledal na cesti počez položeno deblo in še predno je utegnil na oviro opozoriti gospoda, katera je vozil v avtomobilu, sta skočila iz gozda na cesto dva zakrinkana moška s puškami ter s klicem "Stoj!" ustavila vozilo. Nato sta pristopila k avtomobilu ter pozvala inženirja in komisarja naj jima izročita denar, ki ga imata pri sebi.

Presenečenje je bilo seveda veliko. Ker pa sta sedela v avtomobilu tudi dva otroka inženirja Hoffmanna, ni preostajalo slednjemu in komisarju nič drugega, kakor miren način poravnave. Ako bi bilo prišlo do spopada, bi bila napadalca prav gotovo v nadmoči, kajti očitno sta bila pripravljena na vse. Zadržala so se torej pogajanja, ki so se razvijala v zelo hitrem tempu in v odločnem tonu. Inženir Hoffmann je vzel iz žepa svojo listnico, v kateri je imel 2000 lir gotovine, poleg tega pa je izročil napadalcem tudi ček banke di Napoli, ki se je glasil na 1000 lir in še več drugih bankovcev. Toda razbojnika se nista zadovoljila s tem plenom. Zadrževala sta trdovratno, da jima mora inženir izročiti še ročno torbico, v kateri je imel 20.000 lir denarja. Ko se je to zgodilo, sta se roparja spravila nad komisarja Carluccija. Vzela sta mu denarnico, v kateri ni mel posebno mnogo gotovine, pač pa različne dokumente, med njimi izkaznico fašistovske stranke in dru-

štva bojnikov. Vse to se je izvršilo tako potihoma, da ne bi mogel nihče tam okoli slutiti, kaj je v teku. Roparja sta pobasala torbo in listnice z denarjem ter prav hladnokrvno odstranila deblo in izgini-la v gozdu. Ubrala sta jo najbrže v smeri proti Kačji vasi.

Avtomobil z okradencema je nato oddrdal v Postojno. Bilo je okoli 10. ure zjutraj. Vest o napadu se je raznesla po mestu z bliskovito naglico. Iz Postojne je komisar Carlucci telefoniral karabinjerjem v Kačji vasi ter jih poslal za napadalcema. Ta dva pa sta bila že bogve kje. Orožnikom so se pridružili tudi finančni pazniki in nekoliko detektivov, ki so preiskali gozdove ob meji, toda seveda brez uspeha.

Eden izmed obeh razbojnikov je bil po izpovedi napadencev elegantno oblečen, oba pa sta bila močne rasti ter okoli 25 let stara. Obmenje oblasti v Postojni so izdale za obema tiralice in obvestili o drznem napadu tudi naše obmejne policijske organe.

ŠIRITE A. S. in EDINOST

RAZNOSTEROSTI.

Gledanje v daljavo.

To vprašanje se bliža čimdalje bolj rešitvi. Zadnja poročila govori o nekem vseučiliškem profesorju v Leipzigu, ki je menda problem rešil. Erika tehniška družba je prevzela izvršitev daljnoglednih strojev. Pa nočejo še nič povedati, zato da jih ne bi nadležneži v delu preveč motili.

Hiša iz jekla v enem dnevu.

O novem stavbnem rekordu beremo. V škotskem mestu Glasgow so napravili hišo iz jekla v enem dnevu. Zdravstveno ministrstvo je poslalo cel odbor, naj pogleda, kateri stavbni slog je najbolj pripraven in katera snov je najboljše. V 90 minutah so postavili zid, položili tla in tudi leseno delo v pritličju končali. Tako je šlo naprej. Ko je šla popoldne ob petih komisija s staviščarji, je bila hiša že uporabna. Seveda je bilo vse pripravljeno, do zadnjega žreblička. Pa tudi sicer se da vsaka jeklena hiša zgraditi v 10 do 14 dneh.

Previdnost je zmeraj dobra.

Natakarica je prinesla zrezek na mizo in ga je trdo tiščala s palcem na krožnik. Gost je bil zelo obziren in ji je rekel: "Poglejte vendar, saj si boste palec opekli." — "Ja, veste, enkrat mi je zrezek že padel v blato in ne maram, da bi mi še enkrat."

Prozaični soprog.

Mlad zakonski par je šel na gore. Ona je bila vsa navdušena, gledala je kresnice, občudovala je naravo in je rekla: "Poglej, Ivan, kako krasno se kresnice svetijo." Dobri Ivan ji je odgovoril: "Veliko bolj praktično bi bilo, če bi se tudi stenice v hotelu tako svetile."

Prijeta lopova.

Zandarmerija v Trebnjem je prijela v pondeljek zloglasna tatova, brata Franca in Rudolfa Kržolj, doma od nekod z Dolenjskega. Ukradla sta namreč v Litiji dve kolesi in odpeljala brejo kravo. Ker pa je postala krava medpotoma preveč utrujena, sta jo privezala blizu Sv. Križa za obcestno drevo in odhitela s kolesi naprej. Eno izmed ko-

les je dobil oškodovanec nazaj, drugo pa je Rudolf pred aretacijo prodal. Ker so se zadnje čase v okolici Litije vlomil stalno ponavljali, upa-oblast, da je dobila v roke nevarna ptička, ki sta soudeležena tudi na vlovu pri trgovcu Lajovicu v Litiji, koder je bilo ukradenega za okrog 50.000 Din. manufakturnega blaga. Oba nevarna ptička sta bila predana okrožnemu sodišču v Novem mestu.

Napredek katoliškega časopisa je odvisen od Vaše agitacije!

Društva

SLOV. KAT. PEVSKO DRUŠTVO "LIRA"

Pred. Anton Grdina 1053 E. 62nd St. Podpreds. in pevovodja, Peter Sinovršnik 6218 St. Clair. Tajnica: Rose Horvat 6711 Edna Ave. Kolektarica: Mary Hrastar. 5901 Prosser Ave. Seja se vrši vsaki prvi četrtek v mesecu v pevski sobi stare šole St. Vida. CLEVELAND, O.

DR. SV. CIRILA IN METODA Štev. 18. S. D. Z. CLEVELAND, O.

V društvo se sprejmejo člani od 16. do 55. leta starosti. Zavarujete se lahko za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine. Za Bolniško podporo se lahko zavarujete za \$7.00 ali \$14.00 na teden. V društvo lahko vpišete tudi svoje otroke od 1. do 16. leta starosti. Za nadaljnja pojasnila se obrnite na društveni odbor. Društvo zbora vsako 3. nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Knausovi mali dvorani. Predsednik Anton Strniša 100- E. 72nd Pl. Podpredsednik, John Terček Tajnik, John Widervol 1153 E. 61st St. Zapisnikar, Frank Merhar. Blagajnik, Josef Zakrajšek St. Nadzorniki: Josef Zakrajšek ml., Anton Widervol st., Josef Mateučič, Zdravnik, Dr. J. M. Seliškar. Zastavonoša, John Jerman. Redar, John Peterlin.

DR. SV. MARIJE MAGDALENE, štev. 162, K. S. K. J. CLEVELAND, OHIO. Predsednica, Helena Mally 1105 E. 63. St. Podpredsednica, Johanna Pelan.

Tajnica, Josephine Menart 1277 Norwood Rd. Zapisničarica, Rose Hrovat. Blagajničarka, Frances Debevec 6022 Glass Ave. Zdravnika, Dr. J. M. Seliškar in dr. M. Oman.

Seja se vrši vsaki prvi pondeljek v mesecu v stari šoli sv. Vida. Asesment se tudi pobira vsakega 18. in 19. v mesecu od 7. do 8. ure zvečer na domu.

DRUŠTVO SV. VIDA štev. 25, K. S. K. J. CLEVELAND, O. Preds. Anton Strniša 1001 E. 72 Place. Pod Preds. Jos. Žulič. Tajnik, Anthony J. Fortuna 1093 E. 64 St. Zapisnikar, Jos. Ponikvar. Blagajnik, John Mele. Nadzorniki: Jos. Ogrin, John Vidervol, Jos. Germ. Zastavonoša, Joe Baznik. Vrtar, Jacob Korečan. Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd. Zdravnika, Dr. J. M. Seliškar in Dr. M. J. Oman.

Društvo zbora vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Asesment se pobira na seji same od 10. dopoldne do 4. ure popoldne. V društvo se sprejmejo člani (ice) od 16. do 55. leta. Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa za do smrti zavarovalnino in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine. V društvo se sprejmejo tudi otroci od 1. do 1. leta. Za bolniško podporo pa \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se nazna ni pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karilo in naj se ravna po Jednotnih pravilih stran 102 do 109.

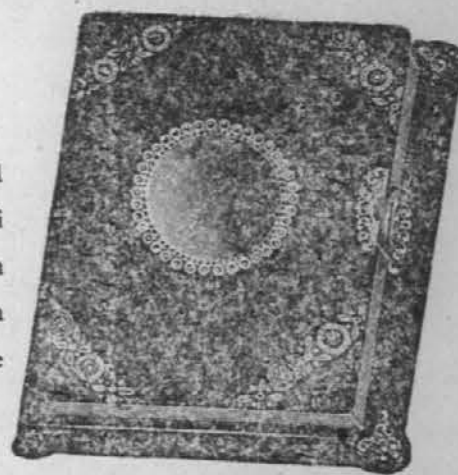
ŠE TRI TEDNE

Slovenci katoličani! Še dobre tri tedne in zaključila se bo kampanja za katoliški dnevnik. Veliko jih je storilo svojo dolžnost že prvi mesec kampanje, toda marsikateri še morda ni nič storil v ta namen. Toda dragi naročniki poklicani ste vsi, da vsakdo izmed nas stori nekaj za katoliški list, da postane s prihodnjim letom dnevnik. Zapomnite se, da vsa stvar zavisi samo od Vašega zanimanja za list. Če Vi hočete katoliški dnevnik, tedaj na delo za novimi naročniki in poslužite se lepih nagrad. Pomnite pa tudi, da Zahvalni dan 27. november je pred durmi in da je treba na delo takoj, če hočemo, da bomo do-bili katoliški dnevnik!

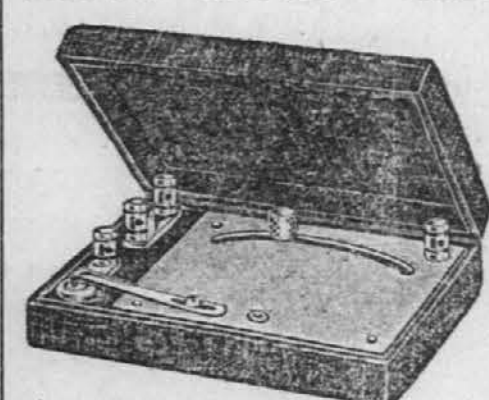
ZA PET NOVIH CELOLETNIH ALI DESET POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASEN ALBUM ZA SLIKE

Velikost albuma je 12 inčev dolg 9 in pol inčev, širok in 3 in pol inč debel. Album je lepo vezan, lepo dekoriran z najlepšimi finimi okraski in okovi. Na sredi ima udelano lepo okroglo ogledalo in se zapira z lepo zaponko. Je pravi kras za vsako hišo, v katerem imajo družine shranjene svoje slike. Požurite se za nove naročnike in dobite to lepo nagrado v Vašo hišo!

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!

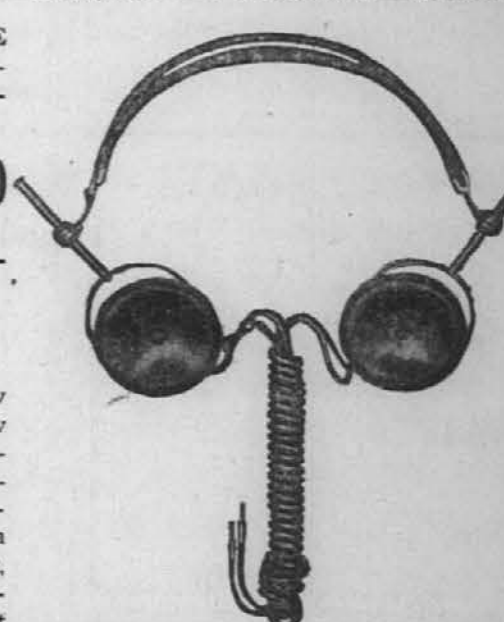

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!

ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASEN RADIO APARAT S SLUŠALICAMA VRED

ki sprejema in deluje prav tako, kakor vsak velik v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje (Broadcasting station). Ta aparat bo, kakor nalašč za zimske večere. Vaš deček, Vaša hčerka bo vedno doma, ako boste ta aparat imeli v Vaši hiši. Pa tudi Vi boste slišali novice, govore, koncerte in petje, t. j. v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje. Zato pojdite takoj na delo, da preskrbite dobre zabave za sebe in svoje otroke za zimske večere!

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!— RADIO!—RADIO

LEPA NAGRADA ZA ŽENE IN DEKLETA ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASNO "SILVER MESH BAG"

(SREBRNA ROČNA DENARNICA)

Ta denarnica je narejena iz jako dobrega materiala takozvane-ga nemškega srebra. Je blizu 6 inčev dolga in 3 in pol široka. To je krasna nagrada. Žene in dekleta korajžno na delo!

NAROČITE LIST "AMERIKANSKI SLOVENE" IN "EDINOST" Vašim domačim v stari kraj. Veliko veselje jim boste naredili ako jim naročite list. Tudi za take naročnike pošljemo nagrade. Poslužite se jih! Idite na delo za KATOLIŠKI DNEVNIK!

Amerikanski Slovenec in Edinost

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

JOHN R. RAYN

POGREBNIK

Cor. Sixth and Portland Str. CALUMETH, MICH.

Automobile za pogrebe, krste in ženitovanja na razpolago.

Kupčuje tudi s konji.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

"Bog ga živi! Že vesta koga," je dejal krčmar in se jima zvito nasmejal. In zvito se je posmejal Miha in pil na cesarjevo zdravje; in posmejal se je zvito, kar se je dalo, Janez, in v mislih, da velja zdravica Belčevemu Janezu iz Doba, trčil: "Bog ga živi in pa Jerico!"

Še nikdar pa ni bil krčmar tako vesel naših dveh fantov kakor ta večer, ko ga je bila jezičnost spravila v tako nepriliko. Šel je zatvarjat vnanja vrata; in ko je prinesla Jerica vina, so sedli v kot, in Tomaž je menil, da se cesarskim pač godi slaba zunaj v mrazu po rovih in nasipih. Miha je zmignil z rameni: "Kaj pa hodijo na zimo."

"Mnogo bi dal vajin gospod, ako bi mogel do nas. Kaj, Miha?" Miha je prikimal in pil.

"Preklicano bi se mu prikupila vidva," je povzel zopet krčmar, "ako bi mu pomogla noter."

"To je vse res," je dejal Janez; "a kaj govorimo, kar ni nič. Pijmo!"

"I Janez, iz nič je Bog svet ustvaril. Nemara pa bi mi tudi kaj ugenili. Jaz pravim, da bi vidva lahko prišla v taborišče k cesarskim; treba je samo srčnosti."

"Srčnost, oče Tomaž," je menil Janez, "bi se dobila. A polomiti se ne maram kakor Jernej. Za plezanje in skakanje sem že pretežak."

"Oče Tomaž," je potrdil Miha, "da Vam naravnost poveva, nama se nikamor nič ne mudi. Če dobodo naši ljudje samostan v pest, v božjem imenu! Če ga pa ne dobe, naj pa gredo, odkoder so prišli. Da bi si pa jaz zlomil vrat zaradi njih, tega ne morem zahtevati pravičen človek." Po pravici rečeno, malo presenetila sta naša junaka očeta Tomaža. Tako omehkuži človeka predobro življenje. A Tomaž, ki mu je šlo za kožo, ni obupal. Jel jima je kazati, kako se da izvršiti vse brez nevarnosti, in koliko bi si stekla časti in slave.

"Za slovo mi ni nič," je dejal Miha, "da si le ohranim dobro ime. Ampak če stvar res ni nevarna, bi se je jaz lotil."

"Jaz tudi," je pritrdil Janez.

"Sedaj pa poslušajta!" je dejal Tomaž malo tiše. "Pojutrišnjem je nedelja. Zvečer pridejo po navadi v zadnjo izbico pater prior, pater nadlogar, pater oskrbnik in gospod poveljnik, da malo kvarte pomešajo. Najdalje ostane poveljnik, ki tudi pije največ. Ključ, ki odpira stranska vrata glavnega vhoda, ima privezan pri sebi in večkrat se potiplje, če ga še ima. Ko se bo v nedeljo zvečer napil, mu ga bom jaz zmeknil in mu navezal ključ moje kleti, ki je podoben onemu. Potlej bomo pa čakali. Straža nad vodom je najhujša, ker brije gori najsilnejši veter. Ako vidi stražnik, da je pri nas še luč, priteče enkrat ali tudi dvakrat ponoči doli k meni na požir vina, da se malo pogreje. Kadar pride, ga bodem jaz motil s pijačo in s kramljanjem, da bosta vidva lahko v miru odprla vrata in privabila svojih ljudi. Videla bosta, kako bosta razveselila Lambergarja."

"Oče Tomaž," je dejal Janez, osrčen, da pojde vse brez boja in skakanja, "Vi ste premeten in moder mož. Pohvalil Vas bode gospod Lambergar, in še boste točili tod."

"Vidva morata pa tudi govoriti zame," je dejal Tomaž. "Povedati morata, koliko sem vama storil dobrega. In vama li nisem res?"

POZOR!

Čenjenim družtvam v Chicagi in okolici naznanjam, da sem kupil dobroznano NARODNO DVORANO na Racine in 18. ulici. Prenovil sem vse dvorane za seje, kakor tudi veliko plesno dvorano. Zatorej se priporočam čenjenim družtvam, kakor tudi čenjenemu občinstvu za obilen poset. Postrežba točna in solidna!

Frank Mubi

(LASTNIK)

1800—1802 — So. Racine avenue. CHICAGO ILL.
Phone: CANAL 2675

(S—11.—2.)

POZOR!

Razsvetlite Vašo klet!

Tekom jesenskih dni je klet jako popularen prostor v hiši. Tja se spravlja razne stvari za zimo. In kako je pusto, ako v kleti ni svetlobe. — In zakaj bi delali v temi? Pokličite nas, da vam razsvetljimo vaše temne kote in jih naredimo za vas prijazne in koristne.

Pokličite nas, ali pa k nam pridite, da se pogovorimo!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

3049 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik. (9—27. 10—1.)

"O res," sta pritrdila fanta.

"Da sem rešil gotove smrti gospoda Gregorja: da sem si izsilil sam v svoji glavi, iz rade volje ta naklep, da pripomore cesarju k temu, kar mu gre. Čujeta? Za cesarja je meni in za nikogar drugega; za kneginjo in za Vitovca se pa nisem zmenil nikdar nič. Ali bosta povedala tako in ne bosta pozabila?"

Fanta sta trdila, da ne; on pa ju je še opominjal, da naj ne črhneja proti nikomur nobene besedice o tej nakani.

"Kako vendar!" je zagotavljal Miha, "ko smo si taki prijatelji. Meni še zdi, kakor da bi si bili že kar v svaščini."

"Ti govoriš prav, Miha!" je potrdil Janez. "Oče Tomaž, Vi ravnajte z menoj kakor z zetom!"

"Kako! Če ni še govorila Jerica," se je jezil Miha, in Janez mu je hotel zopet oponesti nevesto, ko ju je pomiril krčmar in ju spravil spat.

V nedeljo pa je bil prav zimski dan. Medlo je, da se ni videlo pet korakov predse. Sneg, ki je padal tiho v debelih kosmih, se je kopičil vidno in zagrebal sproti gazi, ki so si jih delali vojaki. Hrumno so si otrkavali Tomaževi gostje v veži snežne črevlje in se spominjali v topli izbi hudih zim in visokih snegov, zadovoljni, da so na gorkem, pod streho.

V opatovi sobi pa sta sedela pred ognjem, ki je živahno plapolal v levi, opat in poveljnik in se pomenkovala o važnih rečeh.

"Če ne odidejo nocoj," je menil prelat, "so jutri ujeti. Tega snega ne bodo pregazili in živeža tudi ne dobodo, ko je vse zameteno. Potem jih pa ne nadlegovati! Kadar se izpostijo, bodo voljniji. A jaz se bojim, da nas ostavijo še nocoj."

"In drugo leto pridejo iznova," je dejal poveljnik.

"To se ne ve. Treba je počakati, kako se razvijejo stvari v Celju. Če sta kneginja in Vitovec edina, bode cesar sklenil mir še to zimo. Pred petnajstimi leti, ko se je bil sprl s svojim bratom, smo se bojevali tudi le eno leto. A če vleče kneginja sem in Vitovec tja, potem bo druga pela."

And. Glavach

EDINI SLOVENSKI AUTO LIVERY

Čenjenim rojakom v Chicagi in okolici se tople priporočam. Na razpolago imam najmodernejše avtomobile za poroke, krstnje in pogrebe. Pokličite me na telefon. Prišel bom na Vaš dom in vse potrebno uredil. Zapomnite si mojo telefon številko: CANAL: 5889

1844 — W. 22nd Place
CHICAGO.

NAZNANILO

C. občinstvu, kakor tudi rojakom, ki potujejo skoz Chicago naznanjam, da sem odprla

Prvi slovenski hotel "SLAVIJA"

NA 1921 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

kjer je občinstvu na razpolago 35 moderno opremljenih sob po zmernih cenah.

Posebne akomodacije za potnike in njih družine.

AGNES SPOLAR, lastnica.

Tel. CANAL 2241.

(S. 11—2)

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN
KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolepleje priporočam v naklonjenost!

Phone: CANAL 6516.

SLOVENC!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagi slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če še ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKI FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St.

CHICAGO.

V šoli je vprašal učitelj Jakca: "No Jakec, kaj meniš, s čem kurijo v peklu?"

Jakec samozavestno vstane in odgovori: "Z drvami!"

Učitelj: "Kako to veš?"
Jakec: "Kako bi ne vedel, naš oče so rekli, ko so prišli včeraj iz gozda, da jim je zopet en hudič drva pokradel."

Imaš prijatelja, ki še ni naročen na list A. S. in Edinost? — Daj mu list na ogled ali pa nam pošlji njegov naslov, da mu mi pošljemo list. Tako ga boš pridobil in dobil nagrado.

Ali je tvoj sosed že naročen na A. S. in Edinost? — Pridobi ga, da se naroči!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Čenjenim naročnikom, blagim dobrotnikom in prijateljem in vsem rojakom po državi Washington, California in Utah naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik **Mr. Leo Mladich**, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste **Amerikanski Slovenec in Edinost, Ave Maria in St. Francis** in vse drugo, ki je v zvezi z našim podjetjem in imenovanimi listi. Rojaki prosimo Vas, pomagajte požrtvovalnemu in za katoliški tisk vnetemu možu **Mr. Mladichu** širiti dobro kat. časopisje. Prigovarjajte svoje sosede in prijatelje, da se na liste naroče, da se tako zaneše dobro časopisje v vsako slovensko hišo. **Mr. Mladich** vsakomur najtolepleje priporočamo!

Uprava A. S. in Ed., Ave Maria in St. Francis Magazine.

Phone: Canal 0537—5889
Chapel 2046 West 23. St.

MRS NICHOLAS GOETTERT
Pogrebni zavod

Se priporoča Slovincem in Hrvatom

2046 W. 23. Street,
CHICAGO, ILL. (S.)

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš z naj in znotraj, pokladarski papir.

Phone: Canal 0490.

GRDINA IN SINOVI

PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

JE IZŠEL

Začeli smo ga že razpošiljati.

Ker je koledar Ave Maria edini slovenski katoliški koledar v Ameriki, zato smo prepričani, da bodo naši rojaki, kakor vsako leto, tudi letos hitro segli po njem.

Priporočamo ga vsem! Vsak bo vesel kdor ga bo kupil. Knjiga je izvanredno zanimiva in koristna, ker obsega poleg drugih lepih spisov tudi kroniko preteklega leta vseh važnejših dogodkov slovenske katoliške Amerike.

CENA KNJIGE JE SAMO 50c.

Dobi se pri vseh naših lokalnih zastopnikih in pa v UPRAVNIŠTVU

AVE MARIA

1852 West 22nd Place,

Chicago, Ill.

Žrtev pretepa.

Pri sv. Roku pri Sevnici so se fantje stekli. Med pretepom je bil neki Medvedšek iz Ligarskega Urha tako močno ranjen, da je par dni pozneje umrl v Sevnici.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Našim čenjenim naročnikom, prijateljem in dobrotnikom v Clevelandu, Lorainu in Barbertonu in po drugih delih države Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal te dni naš potovalni zastopnik **Mr. Frank Kurnik**, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste **"Amerikanski Slovenec in Edinost," "Ave Maria" in "St. Francis Magazine."** Pooblaščen je tudi pobirati naročila in plačila za oglase, ter vse, kar je v zvezi z gori imenovanimi listi. Obenem bo prodajal in delil **Koledar Ave Maria** za leto 1925., ki je ravno te dni izšel. Čenjene naročnike, prijatelje in dobrotnike prosimo, da mu gredo na roko pri agaciji za tako potrebni katoliški tisk. Vsem ga toplo priporočamo!

Uprava A. S. in Ed., Ave Maria in St. Francis Magazine.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
CHICAGO, ILL.

Prevažna pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za može, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost!

E. RESMAN

SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.

420 Pierce Street

EVELETH, MINN.

KOLENDAR AVE MARIA

za prihodnje leto 1925.

JE IZŠEL

Začeli smo ga že razpošiljati.

Ker je koledar Ave Maria edini slovenski katoliški koledar v Ameriki, zato smo prepričani, da bodo naši rojaki, kakor vsako leto, tudi letos hitro segli po njem.

Priporočamo ga vsem! Vsak bo vesel kdor ga bo kupil. Knjiga je izvanredno zanimiva in koristna, ker obsega poleg drugih lepih spisov tudi kroniko preteklega leta vseh važnejših dogodkov slovenske katoliške Amerike.

CENA KNJIGE JE SAMO 50c.

Dobi se pri vseh naših lokalnih zastopnikih in pa v UPRAVNIŠTVU

AVE MARIA

1852 West 22nd Place,

Chicago, Ill.